

लोथल, गुजरात येथील प्रस्तावित
राष्ट्रीय सागरी वारसा संग्रहालयात
महाराष्ट्र राज्य पवेलियन
निर्मितीसाठी रु.३९.६० कोटी इतका
निधी पर्यटन व सांस्कृतिक विभागास
उपलब्ध करून देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-०६२२/प्र.क्र.४६/बंदरे-२
गृह विभाग, मंत्रालय
मुंबई ४०० ०३२
दिनांक :- ०५ जानेवारी, २०२४

- संदर्भ:-१. संयुक्त सचिव, पत्तन, पोत परिवहन व जलमार्ग मंत्रालय, भारत सरकार यांचे दिनांक
०९.०५.२०२२ रोजीचे पत्र
२. महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांचे पत्र जा.क्र.एमएमबी/नियोजन-१/MSDC/NMHC/४६१९,
दि.२५.१०.२०२२
३. संयुक्त सचिव, पत्तन, पोत परिवहन व जलमार्ग मंत्रालय, भारत सरकार यांचे दिनांक
०८.०२.२०२३ रोजीचे पत्र
४. महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांचे पत्र जा.क्र.एमएमबी/नियोजन-१/MSDC/NMHC/९८१,
दि.०२.०३.२०२३
५. प्रधान सचिव, (सांस्कृतिक कार्य) पत्र क्र.स्मारक-२०२३/प्र.क्र.१२१/सां.का.३
दि. ०८.०८.२०२३ रोजीचे पत्र
६. शासन आदेश क्र.स्मारक-२०२३/प्र.क्र.१२१/सां.का.३ दिनांक ११.०८.२०२३.
७. महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांचे पत्र जा.क्र.एमएमबी/नियोजन-१/MSDC/NMHC/५८२३,
दि.१५.१२.२०२३

प्रस्तावना:-

केंद्रीय बंदरे, जहाज आणि जलपरिवहन मंत्रालयाकडून लोथल, गुजरात येथे नेशनल मेरिटार्इम हैरिटेज कॉम्प्लेक्स (NMHC) तयार करण्यात येत असून त्यात भारताच्या समृद्ध आणि वैविध्यपूर्ण सागरी वारसा प्रदर्शित करण्यात येणार आहे. नेशनल मेरिटार्इम हैरिटेज कॉम्प्लेक्स (NMHC) मध्ये समृद्ध आणि वैविध्यपूर्ण सागरी वारसा प्रदर्शित करण्यासाठी प्रत्येक राज्याकरिता स्वतंत्र दालन (Gallery/Pavilion) उभारण्याचे प्रस्तावित आहे. मा.केंद्रीय नौवहन मंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली बंदरे, नौवहन व जलमार्ग मंत्रालयाच्या (Ministry of Ports, Shipping and Waterways) Parliamentary Consultative Committee चा मुंबई दौरा दि. २१/०२/२०२३ रोजी संपन्न झाला. या दौ-याच्या निमित्ताने, मा. केंद्रीय नौकानयन मंत्री आणि मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र यांच्यात मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या वर्षा निवासस्थानी बैठक संपन्न झाली.

सदर बैठकीमध्ये, गुजरात राज्यात लोथल येथे उभारण्याचे नियोजित असलेल्या नेशनल मेरीटाईम हेरीटेज कॉम्प्लेक्स (National Maritime Heritage Complex)" बाबत चर्चा करण्यात आली. सदर नेशनल मेरीटाईम हेरीटेज कॉम्प्लेक्स मध्ये महाराष्ट्राची स्वतंत्र गॅलरी राहणार आहे. या गॅलरीमध्ये महाराष्ट्राच्या आरमाराविषयी व इतर संबंधित ऐतिहासिक बाबी Showcase करण्याबाबत राज्य शासनाने त्वरित कार्यवाही करावी. तसेच नेशनल मेरीटाईम हेरीटेज कॉम्प्लेक्स मध्ये महाराष्ट्राची स्वतंत्र गॅलरी उभारण्याकरिता पुढील सर्व कार्यवाही सांस्कृतिक कार्य विभागाकडून कार्यवाही करण्यात येणार आहे. तसेच या कामासाठी सांस्कृतिक कार्य विभागास रु.३९.६० कोटी इतका निधी बंदरे विभागाकडून उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

गुजरात राज्यात लोथल येथे उभारण्याचे नियोजित असलेल्या नेशनल मेरीटाईम हेरीटेज कॉम्प्लेक्स (National Maritime Heritage Complex)" मध्ये महाराष्ट्राची स्वतंत्र गॅलरी राहणार आहे. या गॅलरीमध्ये महाराष्ट्राच्या आरमाराविषयी व इतर संबंधित ऐतिहासिक बाबी Showcase करण्यास तसेच नेशनल मेरीटाईम हेरीटेज कॉम्प्लेक्स मध्ये महाराष्ट्राची स्वतंत्र गॅलरी उभारण्याकरिता सांस्कृतिक कार्य विभागास मागणी क्र. बी-७, (३०५१ १८३५) बंदरे व दिपगृहे या लेखाशिर्षांतर्गत रु.३९.६० कोटी इतका निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीव्दारे (BDS) उपलब्ध करून देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात मागणी क्र.बी -७, (३०५१ १८३५) बंदरे व दिपगृहे, ०२ लहान बंदरे, १९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमांना सहाय्य (००)(०२) महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डास सहाय्यक अनुदान तरंगती जेटी व तत्सम प्रवासी सुविधा पुरविणे (कार्यक्रम) ३५, भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान या लेखाशिर्षाखाली रु.३९.६० कोटी इतका निधी सांस्कृतिक कार्य विभागास ३०५१ १८३५ या लेखाशिर्षांतर्गत गृह विभागाच्या बीम्स प्रणालीवरील अलोकेशन वर अॅडमिन झेड डी-५ समाविष्ट करून निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

३. सदर निधी ज्या प्रयोजनासाठी वर्ग करण्यात आला आहे, त्याच प्रयोजनासाठी त्याचा वापर होत आहे, याची सांस्कृतिक कार्य विभागाने खातरजमा करावी व सदर निधी अन्य कालावधीतील उपाययोजनांसाठी व इतर बाबींवर खर्च होणार नाही, याची सांस्कृतिक कार्य विभागाने दक्षता घ्यावी. वितरीत निधी स्वीय प्रपंजी लेखा खाते अथवा बँक खात्यात न ठेवता तो थेट वितरीत केला जाईल. या अटीच्या अधिन निधी वितरीत करण्यात येत आहे. तरी, त्यानुसार सांस्कृतिक कार्य विभागाने कार्यवाही करावी.

४. सांस्कृतिक कार्य विभागाने उपरोक्तप्रमाणे वितरीत करण्यात आलेल्या निधीचे पूर्ण विनियोजन झाल्याबाबत उपयोगिता प्रमाणपत्र या विभागाकडे सादर करावे.

५. निधी वाटपाचे लेखे, अभिलेखे/ नोंदवह्या विहित कार्यपद्धतीनुसार अनुदान आहरीत व वितरीत करणाऱ्या कार्यालयाच्या स्तरावर अद्यावत ठेवण्यात याव्यात. तसेच झालेल्या खर्चाची,

महालेखाकार कार्यालयात नोंदविण्यात आलेल्या खर्चाशी पडताळणी करून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र या विभागाकडे तात्काळ सादर करावे. तसेच कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर निधीच्या मर्यादेपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही, याची दक्षता नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी घ्यावी. वितरीत करण्यात आलेल्या अनुदानातून जर काही रक्कम खर्ची पडणार नसेल तर ती रक्कम विहित वेळेत शासनास प्रत्यार्पित करण्यात यावी.

६. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.२५७/१४६१, दिनांक २२.१२.२०२३ व वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.०१/२०२४/व्यय-८, दिनांक ०१.०१.२०२४ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२४०१०५१६१३३६८६२९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(निलीमा कांबळे)

कार्यासन अधिकारी, गृह विभाग, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- २) मा.मंत्री (बंदरे) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- ३) महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा), मुंबई.
- ४) वित्त विभाग (व्यय-८/अर्थसंकल्प-११), मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ५) नियोजन विभाग (का. १४६१), मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ६) अपर मुख्य सचिव (बंदरे), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- ७) प्रधान सचिव (सांस्कृतिक कार्य), मंत्रालय, मुंबई ३२
- ८) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र सागरी मंडळ, मुंबई
- ९) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- १०) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
- ११) कार्यासन अधिकारी, बीयुडी१-, गृह विभाग.
- १२) निवडनस्ती (बंदरे२-).